

УДК 343.983:343.344 (477) (045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-11>

Ковальова Ольга Вікторівна,
кандидат юридичних наук, декан факультету № 1
(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4555-0172>

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ, ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ ТА ВИБУХОВИМИ ПРИСТРОЯМИ

На підставі аналізу матеріалів кримінальних проваджень і наукових джерел із криміналістики у статті окреслено організацію початкового етапу розслідування незаконного поведження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, а також встановлено проблеми, які виникають у розслідуванні таких кримінальних правопорушень і мають вплив на весь подальший хід розслідування; визначено шляхи їх вирішення.

Встановлено, що специфіка початкового етапу досудового розслідування зумовлена кримінально-правовою природою незаконного поведження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями і тим, що всі дії, які становлять цю стадію, відбуваються нехайно після внесення даних про певне кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Звернено увагу на те, що в умовах воєнного стану діє особливий режим кримінального провадження, тож, якщо відсутня технічна можливість доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань, рішення про початок досудового розслідування приймає дізнавач, слідчий, прокурор, про що виноситься відповідна постанова, яка повинна містити відомості, передбачені кримінальним процесуальним законодавством. У невідкладних випадках до винесення дізнавачем, слідчим, прокурором постанови про початок досудового розслідування може бути проведений огляд місця події (постанова приймається невідкладно після завершення огляду).

У зв'язку із цим основним завданням на початковому етапі досудового розслідування кримінальних правопорушень для слідчого (або іншої особи, котра проводить розслідування) є визначення необхідної доказової інформації та її джерел. Під час такої діяльності отримується первинна, «сигнальна» інформація внаслідок відповідної вихідної слідчої ситуації, будуються версії, збираються докази, інформація перетворюється на базову, яка відображає обставини предмета доказування у кримінальному провадженні. Залежно від обробки первинної інформації, її практичної перевірки та логічної оцінки орган досудового розслідування планує першочергові завдання, виробляє стратегію і скеровує увесь хід подальшого розслідування.

Ключові слова: початок, розслідування, організація, зброя, бойові припаси, вибухові речовини, реєстр, слідчий, спеціалісти.

Постановка проблеми. За всієї значущості наукових здобутків українських вчених нині дослідження розслідування незаконного поведження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями зумовлюється підвищеною суспільною небезпекою в умовах неочевидності, конспірації та нерідко злочинної ієрархії, оскільки сучасні методи не є універсальними й не зовсім відповідають потребам сьогодення. Тому нагальною є розробка науково-практичних рекомендацій для практичних працівників органів досудового розслідування, позаяк слідчі повинні вміти правильно організувати розслідування, володіти ґрунтовними знаннями щодо тактики проведення окремих процесуальних дій.

Порушена проблематика актуалізується у зв'язку з розширенням змагального процесу, наближенням національного законодавства до міжнародних і європейських правових стандартів кримінального судочинства, запровадженням низки нових правових дефініцій

(сторін кримінального провадження, процесуального керівництва та ін.) та процесуальних інститутів (повідомлення про підозру, судового контролю, угод та ін.), а також здійсненням кримінального провадження в умовах воєнного стану, що, звісно, вплинуло на установлену практику проведення досудового розслідування. У зв'язку із цим ефективна реалізація завдань кримінального провадження, закріплених у ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України, не можлива без запровадження дієвих процесуальних механізмів проведення досудового розслідування, адже від якісного та своєчасного його здійснення залежить ефективність розгляду провадження по суті, а також застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним підґрунтям статті стали праці вітчизняних учених, котрі займалися питаннями протидії незаконному поведженню зі зброєю, бойовими припасами,

вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, таких як Д.В. Андреев, П.Д. Біленчук, О.В. Веселова, А.О. Волобоек, П.В. Гіверц, В.В. Голубош, Б.В. Гринчишин, В.М. Коротаєв, А.В. Кофанов, Р.В. Мельник, С.П. Мельниченко, Я.В. Новак, А.С. Пашиєва, В.В. Поліщук, Т.В. Тютюнник, О.С. Тарасенко, В.С. Шаповалова, М.Г. Щербаківський та ін. Здобутки цих та інших науковців містять низку системних положень і висновків, які прямо або опосередковано стосуються предмету статті, проте сучасні реалії зумовлюють потребу окремого дослідження початкового етапу розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями.

Мета статті – здійснення теоретико-практичного аналізу організації початкового етапу розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи процес розслідування кримінальних правопорушень загалом на підставі спрямованості виконуваних слідчих (розшукових) дій (далі – СРД), традиційно виділяють три етапи (початковий; наступний; заключний) [7].

На початку розслідування кримінальних правопорушень та у різні його моменти виникають різноманітні за складністю фактичні ситуації, що міняють одна одну й визначають особливості слідчої обстановки відповідного фрагменту розслідування. Перш ніж ухвалити рішення щодо напрямку подальшої роботи, необхідних засобів, найбільш доцільних методів розслідування, потрібно максимально повно оцінити своєрідність становища, яке склалося на певний момент. Початковий етап розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями як поняття суто криміналістичне використовується для позначення певного періоду досудового розслідування, під час якого слідчий провадить СРД для встановлення усіх обставин кримінального правопорушення й особи підозрюваного.

Найбільш важливими завданнями початкового етапу є: 1) орієнтування особи, котра проводить розслідування, в усіх обставинах тієї події, яку належить розслідувати, з'ясування фактів, що повинні бути досліджені у кримінальному провадженні, отримання вихідних даних із метою розгорнутого планування розслідування; 2) збирання та фіксація доказів, які упродовж невеликого проміжку часу можуть бути втрачені; 3) встановлення, пошук і затримання злочинця по гарячих слідах. Уже під час наступного етапу розслідування здійснюється збирання, перевірка й оцінка доказів із метою повного встановлення усіх обставин кримінального провадження.

На практиці висування слідчих версій і вибір засобів розслідування слідчим відбувається з урахуванням обставин, що підлягають встановленню, і в напрямку, який видається найбільш правильним і доцільним та відповідає поставленим завданням. Відповідно до завдань, що стоять перед слідчим, ним обирається алгоритм дій, у тому числі з одержання відсутньої інформації. Таким чином, інформація збирається не сама по собі, а тільки за допомогою виконання певних дій, зумовлених завданням. Основна спрямованість початкового етапу розслідування – інтенсивний пошук, виявлення та закріплення доказів шляхом проведення СРД [15].

На цьому етапі здійснюється основна робота з розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, а головними завданнями, що постають пе-

ред слідчим, є належний збір і фіксація матеріальних слідів злочину (у 90% проваджень розпочинається з огляду місця події) для встановлення підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення; визначення осіб, котрі сприймали ідеальні сліди, чим розширюється база свідків; призначення відповідної судової експертизи.

На початку розслідування слідчий зазвичай не має необхідні знання, але має певне уявлення про сформовану ситуацію, отримане під час проведення дій відповідно до мети та завдань розслідування. Це уявлення базується на відомостях, що стосуються елементів криміналістичної характеристики й обставин розслідуваної події. Отже, до структури початкового етапу необхідно віднести: проведення організаційних заходів – планування початку розслідування, висування версій, вибір форм взаємодії з особами, котрі допомагають у вирішенні завдань початкового етапу, а також прийняття процесуальних і організаційних рішень; початкові СРД, спланованість і послідовність яких залежить від типових слідчих ситуацій і криміналістичної характеристики, що допомагають у вирішенні завдань початкового етапу.

Як показало вивчення слідчої практики, одним із найважливіших чинників, які забезпечують успішне розслідування кримінальних проваджень про незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, є їх негайне внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), що прямо залежить від своєчасного виявлення ознак вчиненого злочину (ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України) [6; 13]. Слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним із будь-якого джерела обставин, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР і розпочати розслідування (ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України) [6; 14].

Проведення досудового розслідування до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не допускається і тягне за собою відповідальність, встановлену законом [4]. Огляд місця події у невідкладних випадках може бути проведений до внесення відомостей до ЄРДР, що здійснюється негайно після завершення огляду [6].

Невідкладний огляд, потреба у якому у 80% випадків виникає за фактами вчинення незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, слідчий проводить цілеспрямовано для встановлення: обстановки кримінального правопорушення, об'єктів озброєння та слідів поводження з ними; особи злочинця, можливих очевидців події та додаткових джерел інформації, що вказують на походження виявлених і вилучених об'єктів, їхню належність до злочинця, імовірність використання у злочинних цілях тощо [5]. Тобто слідчий наділений правом зібрати та перевірити отриману інформацію про кримінальне правопорушення до внесення її у ЄРДР тільки шляхом проведення огляду місця події. Кінцевим результатом є обов'язкова реєстрація відповідних відомостей до ЄРДР не пізніше 24 годин і початок досудового розслідування.

Установлені у такий спосіб відомості спрямовані не лише на виявлення кримінально-правових і криміналістичних ознак кримінального правопорушення, а й на з'ясування обставин, які визначають особливості початкового етапу розслідування. Джерелом інформації про

кримінальні правопорушення та інші події, зокрема, є: 1) заяви (повідомлення) осіб, що надходять до органу (підрозділу) поліції, особи, уповноваженої на здійснення досудового розслідування, або службової особи, уповноваженої на прийняття та реєстрацію заяв (повідомлень); 2) самостійно виявлені слідчим або іншою посадовою особою органу поліції з будь-якого джерела обставини кримінального правопорушення; 3) повідомлення осіб, котрі затримали підозрювану особу під час учинення або замаху на вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні; 4) інше [2, с. 71].

У ЄРДР автоматично фіксується дата внесення інформації та присвоюється номер кримінального провадження. Відповідно до п. 4–9 Положення про порядок єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, якщо заява (повідомлення) надійшла до органу (підрозділу) поліції під час особистого звернення заявника одночасно з її (його) реєстрацією в інформаційно-телекомунікаційній системі «Інформаційний портал Національної поліції України» або журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, уповноважена службова особа оформлює та видає заявникові талон-повідомлення про прийняття і реєстрацію заяви (повідомлення) про кримінальне правопорушення та іншу подію. Заява (повідомлення), що надходить телефоном за скороченим номером екстреного виклику поліції «102», реєструється в Інформаційному порталі у журналі єдиного обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події [13].

Із вищезазначеного випливає, що ефективність роботи слідчого з розслідування цих кримінальних правопорушень насамперед залежить від оперативності реагування заяви та повідомлення про факти їх вчинення, своєчасного й обґрунтованого внесення відомостей до ЄРДР. Водночас відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 615 Кримінального процесуального кодексу України під час здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану та якщо відсутня технічна можливість доступу до ЄРДР рішення про початок досудового розслідування приймає дізнавач, слідчий, прокурор, про що виноситься відповідна постанова, яка повинна містити відомості, передбачені ч. 5 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України. У невідкладних випадках до внесення дізнавачем, слідчим, прокурором постанови про початок досудового розслідування може бути проведений огляд місця події (постанова приймається невідкладно після завершення огляду) [6].

Відомості, що підлягають внесенню до ЄРДР, вносяться до нього за першої можливості, а процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, якщо фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин. За відсутності можливості складання процесуальних документів про хід і результати проведення СРД чи інших процесуальних дій фіксація здійснюється доступними технічними засобами з подальшим складенням відповідного протоколу не пізніше 72 годин із моменту завершення таких СРД чи відповідних процесуальних дій [6]. Запізнілий початок кримінального процесу може привести до втрати важливих доказів, безкарності злочинців, збільшення термінів досудового розслідування та негативних наслідків [8].

Основною особливістю розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями є обов'язкове залучення до кримінального провадження обізнаних у зброєзнавстві фахівців. По-перше, спеціалісти-балісти, вибухотехніки обов'язково залучаються до огляду місця події, де виявлені предмети, схожі на зброю, боєприпаси, вибухові речовини та вибухові пристрої, а також безпосередньо до огляду таких предметів. Вказана вимога зумовлена насамперед необхідністю забезпечення безпеки всіх учасників СРД правильним, чітким описом зазначених предметів і їх вилученням для подальшого дослідження. По-друге, у всіх без винятку кримінальних провадженнях щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями має призначатися експертиза зброї та слідів і обставин її використання або вибухотехнічна експертиза, оскільки тільки цими експертизами встановлюється предмет кримінального правопорушення [10–12].

Збір матеріалів за фактом незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями на початковому етапі розслідування полягає у послідовному відшуканні, фіксації, перевірці й оцінці доказів. Як показала практика, сучасний стан криміналістичних методик і рекомендацій щодо перевірки інформації та збору матеріалів за фактом незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями свідчить про необхідність уточнення деяких положень, що стосуються взаємодії осіб із числа слідчо-оперативної групи (далі – СОГ). Після отримання інформації про незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями слідчий у складі СОГ скеровується на місце події. СОГ створюються при чергових частинах територіальних підрозділів Національної поліції. Склад цих груп формується із працівників поліції відповідно до графіка чергування, затвердженого начальником територіального підрозділу Національної поліції та погодженого з начальником слідчого підрозділу. До СОГ в обов'язковому порядку входять слідчий (старший СОГ), співробітник оперативного підрозділу та спеціаліст-криміналіст. До складу СОГ, яка виїздить на місце вчинення кримінального правопорушення проти життя та здоров'я особи, в обов'язковому порядку включається слідчий територіального підрозділу Національної поліції, котрий спеціалізується на розслідуванні кримінальних правопорушень зазначеної категорії (є старшим СОГ), а також, за необхідності, кінолог зі службово-розшуковою собакою, психолог [3].

Завданням СОГ є виявлення, фіксація, кваліфіковане вилучення та пакування слідів кримінального правопорушення, речових доказів, встановлення свідків і потерпілих, з'ясування обставин кримінального правопорушення, що мають значення для всебічного, повного і неупередженого їх дослідження та встановлення осіб, причетних до його вчинення [9]. Саме результати перевірки після виїзду на місце події остаточно формують внутрішнє переконання слідчого та є основою його висновку щодо наявності події кримінального правопорушення. Відповідно, будь-яке зволікання з виїздом СОГ загрожує втратою слідів і речових доказів, які мають значення для правильного рішення у кримінальному провадженні. Необхідно додати, що до приїзду СОГ поліцейські, котрі прибули першими до місця події, зокрема у разі виявлення вибухового пристрою, прово-

дять такі першочергові дії: 1) евакуують людей із зони можливого ураження на мінімальну безпечну відстань (приблизно 100–400 м); 2) організують огороження зони можливого ураження та встановлюють попереджувальні знаки, у тому числі для транспортних засобів, а також забезпечують безпеку дорожнього руху; 3) забезпечують публічну безпеку та порядок навколо зони можливого ураження, недопущення контакту людей і тварин із місцем виявлення підозрілого об'єкта; 4) здійснюють інші заходи для забезпечення безпеки громадян.

Надалі після роботи СОГ на місці події на основі отриманої інформації слідчий визначає кваліфікацію діяння, встановлює обставини предмета доказування та визначає його межі, збирає, закріплює, перевіряє й оцінює першочергові докази. На нашу думку, початковий етап розслідування незаконного поведіння зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями у момент внесення відомостей до ЄРДР і безпосередньо після такого внесення залежить від початкових типових слідчих ситуацій процесу розслідування [1].

До моменту прибуття слідчого на місце події залежно від наявності джерел інформації зазвичай виникають три ситуації:

1) сприятлива – виникає тоді, коли на місці події зберігаються всі джерела інформації: особа затримана на місці події, утримується співробітниками поліції; є очевидці; виявлено предмет злочину. Якщо підозрюваного затримано з речовини доказами або по гарячих слідах, то початковий етап закінчується і виноситься письмове повідомлення про підозру, що відбувається за наявності достатніх доказів (п. 3 ч. 1 ст. 276 Кримінального процесуального кодексу України);

2) малосприятлива – виникає за відсутності одного чи кількох її елементів – джерел, зокрема, особа з місця події зникла, але відома її особистість або прикмети її зовнішності, є очевидці; предмет злочину виявлено на місці події;

3) несприятлива – виникає тоді, коли на місці події є тільки свідки, інших джерел немає. У такому разі насамперед висуваються версії стосовно потенційного підозрюваного. Особливе місце посідають розшукові версії, які перевіряються паралельно з допомогою окремих процесуальних заходів.

За результатами опитування правоохоронців встановлено, що на початковому етапі розслідування незаконного поведіння зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями підлягають з'ясуванню такі обставини: походження вилучених об'єктів (зокрема належність до вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв) – 100%; їхня належність до особи («власника») – 100%; наявність у цієї особи відповідного дозволу на поведіння з певними об'єктами озброєння – 86%; спосіб потрапляння об'єктів озброєння у власність – 76%; мета їхнього придбання та зберігання – 60%; імовірність використання цих об'єктів у злочинних цілях (установлення причетності до вчинених збройних кримінальних правопорушень) – 43%; установлення каналів потрапляння об'єктів озброєння до незаконного обігу – 44%; визначення кола осіб, дії яких цьому сприяли – 73% тощо. Вважаємо, що такі обставини є певним орієнтиром у пізнавальній діяльності

слідчого та впливають на обрання напрямку розслідування. Крім цього, більше половини опитаних правоохоронців (72%) вважають першочерговим завданням розслідування доведення винуватості особи. Менша частина працівників (28%) вважають своїм обов'язком збір реабілітуючої інформації та дослідження обставин справи, в однакових пропорціях (з обвинувальних і реабілітуючих позицій).

Таким чином, процес доказування на етапі перевірки факту незаконного поведіння зі зброєю та проведення ЄРДР покладає на слідчого обов'язок: по-перше, зібрати, закріпити, дослідити, перевірити й оцінити докази у кримінальному провадженні, по-друге, сформулювати й обґрунтувати за допомогою доказів свої висновки у процесуальних документах.

Реалізуючи владні повноваження, слідчий притягує або залучає до участі у доказуванні інших осіб. Усі ці дії у комплексі становлять практичне доказування – організаційну та процесуальну діяльність слідчого зі збирання матеріалів незаконного поведіння зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями.

Отже, початок досудового розслідування доцільно розглядати у двох аспектах: з одного боку, як окремих етап досудового розслідування, метою якого є встановлення факту вчинення кримінального правопорушення та внесення відповідних відомостей до ЄРДР, а з іншого – як здійснювану в установленому законом порядку кримінальну процесуальну діяльність слідчого, прокурора стосовно встановлення обставин вчинення кримінального правопорушення, а також правовідносини, що виникають внаслідок такої діяльності між учасниками кримінального провадження. У разі виявлення події, яку можна кваліфікувати як вчинення кримінально караного незаконного поведіння зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями, слідчий вносить відомості до ЄРДР і розпочинає розслідування.

Висновки. Організація розслідування незаконного поведіння зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями – це комплекс заходів зі створення оптимальних умов для застосування найбільш ефективних і доцільних за конкретною слідчою ситуацією рекомендацій криміналістичної методики з метою досягнення максимальних результатів за мінімальних витрат часу, сил, засобів у розслідуванні кримінальних правопорушень цієї категорії.

Основною особливістю розслідування таких кримінальних правопорушень є обов'язкове залучення до кримінального провадження обізнаних у зброезнавстві фахівців: по-перше, спеціалісти-балісти та вибухотехніки обов'язково залучаються до огляду місця події, де виявлені предмети, ззовні схожі на зброю, боеприпаси, вибухові речовини та вибухові пристрої, а також до безпосереднього огляду таких предметів. Така вимога зумовлена необхідністю забезпечення безпеки всіх учасників процесуальної дії, правильним, чітким описом зазначених предметів і їх вилученням для подальшого дослідження; по-друге, у всіх без винятку кримінальних провадженнях має призначатися експертиза зброї та слідів і обставин її використання або вибухотехнічна експертиза, оскільки тільки цими експертизами встановлюється предмет кримінального правопорушення.

Список використаних джерел

1. Бондар В.С., Кривонос М.В. Зміст та особливості предмета доказування в кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу вогнепальної зброї та бойових припасів. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2018. № 3 (83). С. 195–209.

2. Вакулік О.А., Азаров Ю.І. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 184 с.
3. Дрозд В.Г. Правове регулювання досудового розслідування: проблеми теорії та практики : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 448 с.
4. Карпушин С.Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій : дис. ... канд. юрид. наук : Київ, 2016. 210 с.
5. Коваленко В.В. Організація й тактика огляду вогнепальної зброї та боєприпасів на місці їх виявлення. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2017. Вип. № 1 (77). С. 189–197.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
7. Лобойко Л.М. Актуальні проблеми визначення підстав і моменту початку досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 1. С. 87–92.
8. Олішевський О.В. Поняття організації розслідування злочинів. *Боротьба зі злочинністю та забезпечення громадського порядку: проблеми теорії та практики*. Харків : ХНУВС, 2009. С. 75–79.
9. Павловський В.В. Початок досудового розслідування: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Право»*. 2014. Вип. 2. С. 390–395.
10. Панов М.І., Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. Настільна книга слідчого. Київ: Ін Юре, 2007. 728 с.
11. Пашиєва А.С. Огляд металевих холодної зброї на місці вчинення правопорушення. *Участь спеціаліста у кримінальному провадженні* : матеріали міжвідом. наук.-практ. кругл. столу (Київ, 24 квіт. 2019 р.). Київ, 2019. С. 92–95.
12. Пінчук М.Г. Предмет доказування і судовий розгляд справ про викрадення та інше незаконне поводження з вогнепальною зброєю, бойовими припасами і вибуховими речовинами : монографія. Харків : Право, 2009. 176 с.
13. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ МВС України від 08 лютого 2019 р. № 100. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>.
14. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 07 лип. 2017 р. № 575. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0937-17>.
15. Щербаковський М.Г. Використання доказів як етап доказування у кримінальному провадженні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2017. Вип. 2. С. 88–95.

References

1. Bondar V.S., Kryvonos M.V. (2018). Zmist ta osoblyvosti predmeta dokazuvannia v kryminalnykh provadzhenniakh pro zlochyny u sferi obihu vohnepalnoi zbroi ta boiovykh pryпасiv [Kryvonos Content and features of the subject of proof in criminal proceedings on crimes in the sphere of firearms and ammunition trafficking]. *Bulletin of the LDUVS named after E.O. Didorenko*. Issue 3 (83). P. 195–209. [in Ukrainian]
2. Vakulik O.A., Azarov Yu.I. (2015). Pochatok dosudovoho rozsliduvannia u kryminalnomu provadzhenni. [The beginning of pre-trial investigation in criminal proceedings]: training. manual Kyiv: Center for Educational Literature, 184 p. [in Ukrainian]
3. Drozd V.G. (2018). Pravove rehuliuвання dosudovoho rozsliduvannia: problemy teorii ta praktyky [Legal regulation of pre-trial investigation: problems of theory and practice] monograph. Odesa: Helvetica Publishing House, 448 p. [in Ukrainian]
4. Karpushyn S.Yu. (2016). Provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii: dys. ... kand. yuryd. nauk [Conducting investigative (search) actions: thesis. ... candidate law Nauk:] Kyiv, 210 p. [in Ukrainian]
5. Kovalenko V.V. (2017). Orhanizatsiia y taktyka ohliadu vohnepalnoi zbroi ta boieprypasiv na mistsi yikh vyivlennia. [Organization and tactics of inspection of firearms and ammunition at the place of their detection]. *Bulletin of the LDUVS named after E.O. Didorenko* Issue 1 (77). P. 189–197. [in Ukrainian]
6. Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of April 13 2012 № 4651-VI. Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian]
7. Loboyko L.M. (2015). Aktualni problemy vyznachennia pidstav i momentu pochatku dosudovoho rozsliduvannia. [Actual problems of determining the grounds and the moment of initiation of a pre-trial investigation]. *Herald of criminal justice*. № 1. P. 87–92. [in Ukrainian]
8. Olishivskiy O.V. (2009). Poniattia orhanizatsii rozsliduvannia zlochyniv. Borotba zi zlochynnistiu ta zabezpechennia hromadskoho poriadku: problemy teorii ta praktyky. [The concept of crime investigation organization. Fighting crime and ensuring public order: problems of theory and practice]. Kharkiv: KhNUVS, P. 75–79. [in Ukrainian]
9. Pavlovsky V.V. (2014). The beginning of the pre-trial investigation: problems and prospects for development. *Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Management. "Law" series*. Issue 2. P. 390–395. [in Ukrainian]
10. Panov M.I., Shepitko V.Yu., Konovalova V.O. (2007). An investigator's desk book. 2nd ed., revision. and added Kyiv: Ін Юре, 728 p. [in Ukrainian]
11. Pashiyeva A.S. (2019). Inspection of projectile cold weapons at the scene of the crime. Participation of a specialist in criminal proceedings: interdisciplinary materials. science and practice round table (Kyiv, April 24, 2019). Kyiv, P. 92–95. [in Ukrainian]
12. Pinchuk M.G. (2009). The subject of proof and judicial review of cases of kidnapping and other illegal handling of firearms, ammunition and explosives: monograph. Kharkiv: Pravo, 176 p. [in Ukrainian]
13. The procedure for keeping uniform records in police bodies (subdivisions) of statements and notifications about criminal offenses and other events: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated February 8. 2019 № 100. Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19> [in Ukrainian]

14. On the approval of the Instructions on the organization of the interaction of pretrial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated July 7. 2017 № 575. Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0937-17> [in Ukrainian]

15. Scherbakovskiy M.G. (2017). Vykorystannia dokaziv yak etap dokazuvannia u kryminalnomu provadzhenni. [Use of evidence as a stage of proof in criminal proceedings]. Bulletin of Kharkiv National University of Internal Affairs. Issue 2. P. 88–95. [in Ukrainian]

Kovaleva Olga,

Candidate of Legal Sciences, Dean of faculty № 1

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4555-0172>

ORGANIZATION OF THE INITIAL STAGE INVESTIGATION OF ILLEGAL HANDLING OF WEAPONS, MUNITIONS, EXPLOSIVES AND EXPLOSIVE DEVICES

Based on the analysis of the materials of criminal proceedings and scientific sources from criminology, the article outlines the organization of the initial stage of the investigation of the illegal handling of weapons, ammunition, explosives and explosive devices, as well as the identified problems that arise during the investigation of such criminal offenses and have an impact on the entire subsequent the course of the investigation; the ways of their solution are determined.

It was established that the specificity of the initial stage of the pre-trial investigation is determined by the criminal-legal nature of illegal handling of weapons, ammunition, explosives and explosive devices, and the fact that all actions that constitute this stage take place immediately after entering data on a certain criminal offense into the Unified register of pre-trial investigations.

Attention is drawn to the fact that in the conditions of martial law, a special regime of criminal proceedings operates, in this regard, if there is no technical possibility of access to the Unified register of pre-trial investigations, the decision to start a pre-trial investigation is made by the inquirer, investigator, prosecutor, on which a corresponding resolution is issued, which must contain information provided by criminal procedural legislation. In urgent cases, an inspection of the scene of the incident may be conducted before the investigator, investigator, or prosecutor issues a decision on the initiation of a pre-trial investigation (the decision is taken immediately after the inspection is completed).

In this regard, the main task at the initial stage of the pre-trial investigation of criminal offenses for the investigator (or other person conducting the investigation) is to determine the necessary evidentiary information and its sources. During such activity, primary, “signal” information is obtained as a result of the relevant initial investigative situation, versions are built, evidence is collected, and information is transformed into basic information that reflects the circumstances of the subject of evidence in criminal proceedings. Depending on the processing of primary information, its practical verification and logical assessment, the pre-trial investigation body plans priority tasks, develops a strategy and directs the entire course of further investigation.

Key words: *beginning, investigation, organization, weapons, ammunition, explosives, register, investigator, specialists.*